

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:

Helyben: Félévre 6.— kor. negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— „ negyedévre 4.50 „

Felelős szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-utca 2. szám. — Telefon 412.

Polgártársak!

Ma, kedden délből érkeznek meg hozzánk gróf Bethlen István társaságában Kubik Gyula, Bottlik István, Szász Zombor, Szentiványi Gábor, Ováry Ferencz, Gaál Sándor, Pallay Sándor, Leszkay Gyula, Irsay József, Egry Béla, Kállay Tamás, Kállay Poldi, Maczky Emil és Dobrovics Milán országgyűlési képviselők.

Fogadjuk őket minél nagyobb számban a vasúti pályaháznál. A mi ügyünket jönnek támogatni, a függetlenségi eszméket fogják hirdetni.

Déliben ebéd lesz a Dréher vendéglő éttermében, melyen a választópolgárok minél nagyobb számmal jelenjenek meg! Utána fél három órai kezdettel ugyanott gyűlés, melyen a képviselők szólanak a választóközönséghez.

Legyünk ott mindannyian! Holnapután már választás. Tartsunk ki a lelkes munkában egymás mellett s ne fáradjunk ki a nemes küzdelemben.

Tudomásul.

Akik a választói igazolványukat nem kapták meg, de nem igyekeztek mindmáig kiváltani azokat, forduljanak a pártirodához. (Kossuth-utca, „Angol királynő” szálloda.)

Figyelmeztetjük azonban a szavazó polgárokat, hogy választási igazolvány nélkül is szavazhatnak, miután a törvény értelmében mindenkinek a személyazonossága a szavazatszedő küldöttség előtt igazoltatik.

Az tehát senkit se tartson vissza legszebb polgári jogainak gyakorlásától, hogy nincs választói igazolványa. Csak jöjjen fel szavazni bátran.

A győzelem felé.

Minél jobban közeledünk a választás napja felé, annál bizonyosabbra vehető Csanak Jánosnak s a jelenlegi küzdelemben az ő nevével képviselt függetlenségi és 48-as politikának fényes győzelme.

Tanuságot tesznek erről a két legutóbbi nap eseményei is.

Szombat este a függetlenségi-körbálja alkalmával lélekemelő szép jelenet játszódott le a Bika-szálloda egyik küllön szobájában, a hol régi debreceni hagyományos szokás szerint Csokonai-kulacsból üritettek magyar bort a jelenlevők a haza jóvoltára. Kézről-kézre járt a kulacs.

Az első áldomást Weszprémy Zoltán mondta, aki mint főispán eddig is minden esztendőben megjelent a bálon. Az első főispán, aki három évtizeden keresztül megjelent azon a helyen, ahol

polgárságunk színe-java szokott találkozót adni egymásnak. Sorba járt a kulacs s Kovács Gyula alispán tüzes, lelkes beszéde után, érdemes, közszeretetés tiszteletben álló polgármesterünk kezébe jutott.

Kovács József polgármester rövid beszédében visszaszállott a múltba, mikor a magyar parlamentben csak hét országos követ képviselte a függetlenségi eszmét. Már ekkor lelkes híve volt ő a debreceni függetlenségi pártnak, amelyet ősz fejjel sem tagad meg.

Lélekemelő szép jelenet volt, mikor az ünnepélyes csöndben a függetlenségi zászló diadalára üritette poharát a polgármester.

Ehez nem kell kommentár! A Degenfeld-párt érthet belőle, ha akar. Méltó választó volt ez arra a korteskedésre, amelyet a polgármester nevével folytattak egyes Degenfeld-párti, öblös száju kortesek.

A vasárnapi hangulat nagyon lelkes volt Csanak János mellett. Három helyen is beszélt s beszédének őszinte egyszerű igazsagai nem is tévesztették el a hatást.

A vendég képviselők Barabás Béla, Visontai Soma, Szatmári Mór, Ráth Andre, Mádi Kovács János, Meray Lajos, Papp Béla és a debreceniek szeretett képviselője dr. Bakonyi Samu beszédei frenetikus hatást keltettek.

Ezzel szemben szörnyen szánalmas volt a Degenfeld-párt „felvonulása”. Pedig magukhoz csábították a szocialisták egy részét, akiket szeretnének felhasználni az utcai zavarok rendezésére. Csakhogy a szocialisták nagyon jól ismerik a gróft s egész tömegükben nem hajlandók felülni az ő csábos ígéreteinek.

Egyébként a Bika szálloda disztermében tartott népgyűlésen sokan voltak. Mi elismerjük, hogy sokan voltak. Anynyian épen, mint a Csanak János programbeszédje alkalmával tartott népgyűlésen. Hanem ez alkalommal csak úgy elvéve akadt egy-két szavazásra jogosult polgár, a többi része a közönségnek a vasárnapi munkaszünetes nap utcai, ingyenes közönsége volt.

A három vendégképviselő szidta a kormányt. Ezt csak elhallgatták. De mikor Kossuth Ferencet kibebbitették, akkor közbe szólt egy derék polgár:

— Ez már nem igaz! Amitők! Csalók! És a közbekiáltás élénk visszhangra kelt a teremben . . .

Délután a Homokkertben érdekes tapasztalatokat szerezhetett volna Jánosi Corjolánusz Zoltán.

A szónokok egyáltalán nem bántották, de mikor nevét felemlítették, mégis

egyhangulag nyilatkozott meg a nép hangulata ellene.

Hiába! A jó lelkipásztornak Biblia való a kezébe, nem korteszászló. A jó papnak a szeretet ígéit kell hirdetni, nem politikai ellenfelek egymás iránti gyűlöletét szítani.

Dr. Melha Armond az ország ifjúsága nevében jött el Debrecenbe, hogy felemelje tiltakozó szavát az ország fiatalja nevében egyes debreceni főiskolai, hittangallgatók ama ténykedése ellen, hogy az ország színeit viselő zászlókat meggyalázzák, ha az a lobogó történetesen a Csanak-párt zászlója is.

Melha dr. beszédeinek gyűjtő-hatása volt s az általános óhajtásoknak engedve, többször is beszélnie kellett a zseinalis ifjúsági vezérnek.

A Degenfeld-párt vasárnap reggelre apró fekete-sárga plakátokat bocsájtott ki. A hirdetmény Csanak János nevét és gróf Degenfeld Schonburg — színeit viselte.

Ez a szín méltó a grófhhoz. Ezeket a színeket viselte ő 18 esztendei főispánsága alatt. Most szeretne tulajdoni rajtuk . . . De hiába . . . Debrecenben senkinek sem kell . . .

A vasárnapi választási mozgalmak lefolyásáról tudósítóink a következőket írják:

Programbeszéd a timár árucarnokban.

A Hunyadi-utcai timár árucarnokban délelőtt fél 11 órakor hét-nyolcszáz választópolgár gyűlt össze, hogy Csanak János programbeszédét meghallgassa. Nagy lelkesedéssel fogadták dr. Bakonyi Samu képviselő szavait, a mint rövid, tüzes beszédében megnyitotta a gyűlést. Bakonyi után Csanak János programbeszéde következett, melyet szóról-szóra közlünk:

Csanak János. (Éljenés. Halljuk. Halljuk.) Örömmel jöttem ide, hogy politikai meggyőződésemet, habár röviden is, önök előtt is körvonalozzam. Elmondtam már, hogy lelkes és tántoríthatatlan híve vagyok a 48-as és függetlenségi eszméknek. (Élénk éljenés. Taps.) Ifju korom óta, — daczára annak, hogy az a kör, amelyben éltem, a legszűkebb családi kört értem alatta, — nem ezeket az elveket vallotta, ezen eszmék és ideák az én lelkemben oly érzelmeket keltettek, amelyek engem ellenállhatatlan erővel vittek és sodortak a függetlenségi és 48-as párt lobogója alá. (Élénk éljenés és taps.)

Tisztelt uraim! A függetlenségi és 48-as pártnak, tudjuk, óriási küzdelmeket kell vívnia és ezen küzdelmek alatt óriási akadályokat állít eléje épen az a rendszer, amely most lelkisnyili, kigunyolja. Ne felejtsük el, hogy ha kitűzött célunkat elérni akarjuk, óvatosan megfontolva kell leküzdeni az akadályokat, melyek élénk tornyosulnak. (Ugy van.) Ha mi meg gondolatlanul, ész nélkül ugrunk bele a zajló árba, amely jégáblakkal van tele, menthetetlenül odaveszünk. (Ugy van. Éljenés. Taps.) Ha az a célunk, hogy elérjük a partot, akkor nagy

körütekintéssel, lépésről-lépésre kell haladni és csak ily nagy megfontoló munka után érhetjük el azt a bizonyos tulsó partot, amelynek elérésére minden magyar ember szíve vágyik. (Lelkes éljenzés.)

A most uralkodó kormány és a kormányt támogató többség eddig is megmutatta már, hogy azon az uton iparkodik a nemzet javára munkálkodni, a mely elsősorban a népnek, a kis embereknek érdekeit szolgálja.

Az általa eddig megalkotott törvények mind ezt bizonyítják. (Ugy van, ugy van.)

Én azonban megvallom, hogy a legfőbbnek és legszükségesebbnek azt tartom, hogy az országnak gazdasági érdekeit mozdítsuk elő. (Ugy van, Ugy van.) A mezőgazdaság, az ipar és kereskedelem, melyek karöltve járnak egymással, egyaránt fejlesztendők, mert ezek egymást egészítik ki, egymás nélkül előrehaladni egy percig sem tudnak. Különösen nagy fontosságot tulajdonítok a kisiparnak (Ugy van, Ugy van.) amelynek jótékony hatása, — valaminek a porszemekből lesznek a nagy épületek — a nemzet meggazdagodásában nyilvánul meg. (Ugy van, Éljenzés.)

Én uraim egyszerű polgára vagyok Debreczen városának. (Élénk éljenzés.) Egyáltalán nem igénylem azt, hogy magas röptű közjogi magaslaton álló nagy beszédek tartsak. És erre a pályára nem készültem. Ha azonban az önök bizalma és ha talán szabad hozzá tennem, az önök szeretete (Hosszantartó lelkes éljenzés. Taps.) engemet a parlamentbe juttat, gérem önöknek anélkül, hogy nagy hangú kijelentéseket tennék, hogy az önök szolgálatába fogok állani, és az önök érdekében mindent, ami méltányos, igaz, jogos és igazságos, szerény tehetségem szerint megvalósítani törekedem. E tekintetben mindent el fogok követni, és teljes örömmel és minden igyekezettel az önök javára akarok munkálkodni. Ez irányban való akaratom törhetetlen és erős. — (Élénk éljenzés és taps.)

Dr. Bakonyi Samu beszéde:

(Élénk éljenzés. Halljuk. Halljuk.) Tisztelt polgártársaim! Engedjék meg, hogy a magam részéről is szóljak néhány szót, mint ennek a városnak egyik igénytelen képviselője, (Éljenzés), mint oly debreceni polgár, aki itt született önök közt, aki itt nőtt fel férfinek. (Éljenzés.)

Tisztelt polgártársaim! Azokkal a fegyverekkel, amelyeket sárba és méregbe mártanak az ellenfél harcosai, mi nem hadakozhatunk: a mi kezünkben ilyen fegyverek nem való; ilyenekre nekünk szükségünk sincs. — Mert van nekünk egy erős várunk, az igazság vára, amelyet ilyen bombákkal hiába ostromolnak és amely közül és alatt e hazugságok ostromárkai és aknáit hiába ássák. A tisztesség paizsával felvértezve, bátran, elszántsággal és csüggedés nélkül készülnek a 28-iki nagy harcra, amelynek más eredménye, mint az igazság diadala — nem lehet. (Ugy van. Éljenzés.) Erre nézve biztosíték mi előttünk az önök kipróbált kitartása, amely a mostaninál már sokkal nagyobb viharokat is látott, Debreczen város harmadik kerületének választópolgársága kiállotta már a tűzpróbát, a furfangos fogásoknak és más rut eszközöknek, nincs és nem lesz semmi foganatja. (Ugy van.)

Tisztelt választó polgárok! Ma egy hete történt, hogy odaát a szomszédban olyan beszédek hangzottak el, amelyek — minden tisztelem mellett az illető szónokok személye iránt — úgy hiszem, az választó polgároknak nem értelmére, hanem szenvedélyének felingerlésére voltak irányítva. (Ugy van. Ugy van.)

Én nem akarok az indulatokra appellálni, hiszen sajnosan kell megállapítani, hogy ennek a választási harcnak izgalmi már amugy is tulton túl elfajultak. Ehez én a magam részéről hozzájárulni nem akarok. Én csak az önök higgadt ítélő képességére akarok szerény tehetségem szerint hatni. (Halljuk.)

A politikában, t. barátaim, sokszor a legveszedelmesebb dolog a személyi kultusznak

a tulhajtása. De van Magyarországon egy személyi kultusz, amely össze van forrva a legmagasztosabb elveknek és érzelmeknek hitvallásával. A Kossuth név tisztelete, t. uraim, nem a személyes bálványimádásnak katonája. A Kossuth név tisztelete annyi, mint megbecsülése multunknak, záloga és biztosítéka jövő boldogulásunknak. Akik a Kossuth nevet akarják sárba rántani, — azok maguk súlyednek abba a posványba és magukat piszkolják be azzal a mocokkal, amellyel a Kossuth név tisztelőit akarják beszennyezni. (Ugy van. Ugy van!)

Nincs ebben az országban sehol egyetlen elrejtett zug sem, ahol a Kossuth név viselőjéről oly elvadult hangon mertek volna valaha beszélni, mint Debreczen városában, a Kossuth városában odaát szóltak ma egy hete. (Gyalázat.) Megtámadni Kossuth Ferencet, (Élénk éljenzés) aki odahaza hónapokig tartó betegségében nem foglalkozik egyébbel, mint az ország javára szánt lankadatlan munkával, aki a nemzetnek, az országnak, a magyarságnak ma a legelső munkása, — ezt a Kossuth Ferencet (Éljenzés) támadni, és pedig olyan modorban, ahogy azt a mult vasárnap tették, ez, uraim egyáltalán nem vet kedvező világot azokra, kik idáig tudtak vetemeoni. (Ugy van) Ezt Debreczen város hazafias közönsége 28-án hatalmas tiltakozással fogja visszaverni, (Ugy van. Éljen Csanak) nem szavakkal, hanem cselekedettel.

Mi, amióta a többségnek terhes kötelességeit kell teljesíteni az országnak, a nemzetnek akaratából, mi kevesebb időt vesztegetünk a szóbeszédre, de annál többet dolgozunk. És ebben épen Kossuth Ferenc jár elől a leg-erősebb példaadással. (Éljenzés.)

Azt mondják, hogy három év óta nem tettünk egyebet, mint a hosszú évtizedeken át hangoztatott ígéreteknek megszegésével, az általunk hirdetett elveknek megtagadásával igyekeztünk a hatalom megmaradni. Ebben a helyzetben, mit az előttünk uralmon levő többségi pártok teremtettek, ebben a helyzetben természetesen kell találnia minden józan gondolkodónak, hogy a függetlenségi és 48-as párt a maga elveit máról-holnapra egyszerre meg nem valósíthatja. Hiszen felszólított bárkit is, mutasson nekem bármely parlament történetében egyetlen olyan példát, mely azt bizonyítaná, hogy a kisebbség többségre jutván, a maga programját egyszerre megvalósítani tudta volna. (Ugy van.) A kormányzatot mindig úgy kell vinni egy lelkiismeretes ellenzékkel többséggé vált pártnak, hogy egyetlenegy lépésével se erősítse azt a rendszert, amelyet eddig támadott, hanem vigye előre annak a programnak elveit, melyet korábban hirdetett. És Debreczen polgárai elég higgadt bíráló elmével bírnak annak megítélésére, hogy a függetlenségi párt oly váddal nem illethető jogosan és jóhiszeműen, hogy bármely tetteiben, bármely kormányzati, vagy törvényhozási cselekedetében az általa eddig hirdetett elveket megtagadta volna. (Ugy van.)

A lefolyt 3 év alatt nem egy alkalma lett volna a függetlenségi pártnak, hogy a harczterét otthagyja. Mily kényelmes dolog lett volna a népszerűségnek diadalirivalgása közepette az az előbbi ellenzéki álláspontra visszatérni. De a párt ezt nem tette, mert akkor kötelességét szegte volna meg. Hiszen a nemzet azért küldte ona, hogy helytálljon, küzdjön és alkosson, amint ezt tenni mint alkotmányos közegnek kötelessége is. Ezt a kötelességet a függetlenségi és 48-as párt teljesíteni is fogja egészen az utolsó próbáig, amikor megválnak, hogy a most követett uton lehet-e elérni lényeges eredményt, vagy sem.

Munkánkban mindig az lebegett előttünk, hogy erősítsük meg a nemzetet, hogy a megpróbáltatás idejére ne bizonyuljon gyengének. És ha az ellenállásnak kötelessége megint ránk hárul, azt az ellenállást is végigharcollhassuk, hogy az minél teljesebb diadallal végződjék. (Éljenzés.)

Ez a nemzet a négyszáz esztendősi színpolyozás alatt anyagilag meggyengült. A leg-

első kötelessége tehát a gyakorlati politikát vivő többségnek az, hogy megerősítse. És a függetlenségi párt kezdettől fogva a megerősítésnek azt a politikáját követte, ezt folytatja ezután is. (Élénk éljenzés.)

Azt mondják ellenfeleink, hogy elveinkből nem valósítottunk meg semmit. A hazugságok ezen láncolatával szemben én most csak egy dologra akarok rámutatni. A függetlenségi és 48-as pártnak programjában elítől fogva benne volt az ingyenes, általános kötelező népoktatás, amelyért pártunk 40 évig folytatott lankadatlan küzdelmet az ellenzéki padokból. De küzdelmét siker nem koronázta. A Bánffy-kormány idejében, 1906-ban történt, hogy szeretett hazánk ezredéves fennállásának megünneplésére jött létre — egy szegény országtól mi telhetett volna méltóbb — ezer új népiskolának felállítása. De 1896-tól fogva egészen addig, míg a függetlenségi és 48-as párt által támogatott kormány át nem vette az ország ügyeinek intézését, tehát egy évtized alatt sem valamennyi ezer népiskolát sem tudta az ország felállítani. De mióta a függetlenségi és 48-as párt van többségen, nemcsak teljesen végrehajtotta a kormány az 1896-iki törvény ezen rendelkezését, hanem azóta jóval több iskolát állított fel, különösen az ország nemzetiségi vidékein és ma is egymást éri az állami iskolák létesítése. (Éljenzés.)

Végre elkövetkezett az általános, ingyenes, népoktatásnak törvénybe iktatása. Hogy ez mit jelent, annak messzeható horderejét megítélhetik, ha meggondolják, hogy 12 év mulva, amikor ezen törvény teljes hatásában fog érvényesülni, nem lesz Magyarországon serdülő állampolgár, aki az ország nyelvét tökéletesen ne bírja. (Élénk éljenzés.)

Igy akarjuk előkészíteni az önálló nemzeti hadsereget is, hogy szemünkbe ne vág-hassák osztrák ellenségeink, hogy mit akar ez a nemzet az önálló hadsereggel és a magyar vezényleti nyelvvel, hiszen nézzék meg a magyarországi ezredeket, azokban a magyaroknak relativ többsége is alig van, hiszen ekkor az összes nemzetiségeknek meg kellene adni a saját nyelvén történő vezényletet. Mi a mi lobogónkra Magyarország kulturájának fejlesztését és teljes diadalra jutását irtuk és ezt ily hatalmas alkotásokkal és eszközökkel fogjuk megvalósítani. (Éljenzés.) Ettől a kormánytól, ettől a párttól, amely programjának ezen legelső fontosságu tételét már is megvalósította, — ettől nem fordulhat el Debreczen városának hazaszerető polgársága. (Élénk éljenzés.)

Tisztelt uraim! (Halljuk.) Menjünk át a gyakorlati életre szánt törvényeknek egy más területére. Itt van a most tárgyalás alatt levő adójavaslatok sorozata, amelyeket mindenféle álokokkal úgy akarnak feltüntetni, hogy azoknak nincs más célja, mint a kereső osztályoknak még nagyobb elnyomása. Pedig e javaslatoknak legelső alapszámja a szegény embereknek, a kis ekzisztenciájú polgároknak olyan védelme, amelyre a 40 év alatt kormányon volt politikusok, mint közvetlen eleshető célról nem is álmodtak; valamint meg kell állapítani azt is, hogy az előző kormányok és többségek a nép jólétével ugyszólván egyáltalán nem is foglalkoztak. A függetlenségi párt a Kossuth Lajos tradíciót követi és miután Kossuth Lajos a jogbágyokat közjogilag szabadtotta fel, tételes törvényekkel anyagi és gazdasági téren akarja most a legszegényebb néprétegeket szabaddá tenni bajaiknak orvoslásával. Az adójavaslatoknak a létminimum, a méltányosság megszábot legkisebb megélhetési alapnak mindenféle adóteher alól való felmentésével. (Éljenzés.) Vajjon ily emberszerető a nép legközvetlenebb érdekekben való javaslatokat tudnak-e csak egyet is felmutatni? (Éljenzés.) Ezt a javaslatot akarjuk mi egy pár hét mulva törvénybe iktatni. (Éljenzés.)

Nem szólok részletesebben arról, hogy a fejadót, vagyis a II. oszt. kereseti adót eltöröltük, de utalok arra a legmodernebb korszerű gondolatára ezen javaslatnak, amellyel Magyarország népességét akarjuk megerősíteni, mikor a magyar faj boldogulását mun-

Részletfizetésre kaphatók

fegyverek, gramfonok és lemezek, fényképező gépek, mindennemű hangszerek, színházi látszővek és Meidinger kályhák a .: **Schvartz-féle** pipa üzletben a városházzal szemben. .:

káljuk oly intézkedésekkel, amely a művelt külföld államaiban már régen megvoltak. Utalok ezen javaslatoknak azon intézkedésére, amely által a magyar családok megerősítése, számbeli gyarapítása céloztatik — a több gyermekkel megáldott család adókedvezményére, — amely sokat siratott barátomnak és az önök szeretve tisztelt képviselőjének, Szabó Kálmánnak oly meleg támogatásával találkozott.

Ez az igazi magyar faji politika, mely a nemzetnek egységét, gyarapodását munkálja. (Élénk éljenzés.)

Utalok még arra, hogy ezen adóreformba be van iktatva egy elv, a fokozatosság elve, amelynek azon igazság képezi alapját, hogy az állam kiadásaihoz a gazdag ember nagyobb, a szegény kisebb szolgáltatással járuljon. (Ugy van. Éljenzés.) Ugyisint megemlítem azt is, ez a reform a katasztrális osztályozás körül levő aránytalanságokon is segíteni akar a katasztrális osztályozás törvénybe iktatásával. (Élvenzés.)

Utalok még arra, amit ellenfeleink eliskasztottak, amit nem tartanak érdemesnek a megvalósításra: a külföldi magyarok megadóztatására, az itteni külföldiek fokozott megterhelésére.

Igazságszerető szemmel ki nem ismeri fel ezekben egy elmult rendszer bűneinek fokozatos jóvátételére való törekvéseket? (Élvenzés.)

Az előző kormányok és többségek, tudjuk nagyon jól, hogy mily terhekkel igyekeztek agyonnyomni a városok háztartását, mennyi kormányzati teendőt hártottak a nyakába, hogy az előző kormányok valaha a városok terhein könnyíteni akartak volna? De olvashatták, hogy épen most folyik azon javaslat előkészítése, amelylyel az állam 2 milliót bocsát a városok rendelkezésére, hogy azok háztartásán könnyítsen. (Élvenzés. Taps.)

Megemlékezem még a közegészség ügyéről. Magyarországot egy nagy fizikai kórság tizedeli, a tüdővész. Nézzék csak meg: az 1906. évet megelőző állami költségvetésekben évek hosszú során szerény mily potom összegcskék huzódtak meg a belügyi költségvetésben a tüdővész elleni védekezés költségeire. De nézzék meg a pártterkezetek és bizottsági ülések tudósításait: Számtalanszor felemelt szavunknak meg lett a kívánt fogantatja, és ma már több mint kétszáz ezer koronát fordíthatunk e célra. (Élvenzés.) És ez a kormány tette azt is, hogy a körorvosi állásokat államosította, a körorvosoknak tisztességes fizetést biztosított.

Mindez azt mutatja, hogy az általunk támogatott kormány és pártunk részletekbe hatoló, komoly nemzetmentő politikát folytat. (Élénk éljenzés.)

A közjogi téren épügy haladunk, mint a gazdasági téren. Épen ma olvasom, hogy külpolitikánkban mennyire nincs meg óvva Magyarország érdeke. Ezzel szemben óva akarok részletesen állást foglalni, csak egy tényre hivatkozom. Ma úgy áll a dolog, hogy Ausztria Magyarország közös külképviseletében 10 nagy-követ közül 6 magyar. (Élvenzés. Taps.)

Ma már sikerült olyan állapotokat teremteni, hogy pl. azon iskolában, melyben a diplomácia képviselői nyerne kiképzést, a konzuli akadémiában sült osztrák növendékek teljesen jól beszélnek magyarul és amit igazi magyar büszkeséggel tapasztaltunk, a kezükbe adott magyar hirlapokat egészen jól megértették és fordították németre, viszont a német szöveget egészen könnyen tették át magyarra. (Élvenzés.)

Ugyanily munka folyik a hadseregünk gyarapítása terén is. Nem adok neki egy pár esztendő és teljes lesz a magyar tiszt létszám. Ekkor fog elkövetkezni, hogy teljes erővel fogjunk hozzá a hadsereg magyarrá tételéhez. (Élvenzés.)

És addig is minden rágalommal szemben, amellyel becsületes munkásságunkat a bukott rendszer illeti letört alakjaival s amelylyel a politikai féltelenség napról-napra elárast, merem állítani, hogy míg nemzeti követeléseink meg nem adatnak, meg nem szavazunk egyetlen fillért és egyetlen koronát sem, többet mint amennyit a mai helyzet alapját képező s a nemzet által elfogadott megegyezés politikai kötelességünké nem tesz. (Élvenzés.)

Uraim én igazat mondtam. Maradjanak ezután is az igaz politika szolgálatában és

szavazzanak arra az igaz emberre, aki más elveket soha nem hirdetett és mást soha nem fog cselekedni. Juttassuk diadalra a függetlenségi és 48-as tiszta lobogót, amelyre az elvhűség legszebb jutalmául irtuk fel a Csanak János nevet! (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps. Szónokot számosan üdvözlöik.)

Utána Bodnár Géza, ifj. Schwartz Vilmos és Fráter Tamás beszéltek lelkes, fiatalos tüzellel. Azután felállt dr. Bakonyi Samu orsz. képviselő és a következő beszédet mondta:

A képviselők fogadtatása.

A programbeszéd végeztével a lelkes tabor a vasúti állomás elé vonult az érkező képviselők elé. Tíz-tizenöt percnyi késéssel érkezett meg a gyorsvonat, mely a képviselőket hozta. Megérkeztek Barabás Béla dr., a függetlenségi párt alelnöke, Mérey Lajos, Mádi Kovács János, Ráth Endre, Szathmári Mór, Papp Béla képviselők, továbbá Mella Armand dr., az országos diákszövetség elnöke. A vendégeket dr. Kiss György, pártunk agilis tagja üdvözlötte a következőképpen:

Mélyen tisztelt képviselő Urak, szeretett vendégeink!

A debreceni függetlenségi és 48-as párt és a jövetelek hírére összesereglett lelkes párt-hiveink nevében igaz örömmel üdvözlöm mindnyájukat, hálás köszönetünket tolmácsolva szíves lejövetelükért. Öszinte szeretettel és lelkesedéssel fogadnánk önöket akkor is, ha csupán örömeinkben osztozni jönnének hozzánk, de kétségtelenül még nagyobb örömről beszélünk, midőn tudjuk, hogy támogatásunkra siettek, hogy hű bajtársként segítsenek mennél biztosabbá és fényesebbé tenni a mi jelöltünk, Csanak János és általa pártunk diadalát. Örömmel fogadjuk Önöket vezéreinkül s igyekezni fogunk, hogy itthon találják közöttünk magukat s hogy meggyőzzük Önöket, általuk szeretett vezérünket, Kossuth Ferencet afelől, hogy ádáz ellenségeink minden rossz akaratu híreszteléseit s konkoly hintéseit dacára Debrecen ma is méltó s bizonyára az is lesz mindenkoron régi jó hírnevéhez. Kivánom, hogy együtt küzdve, együtt örülhessünk a kivívott diadalnak is, melyhez önök már pusztán megjelenésükkel is közelebb vittek bennünket s ismételtelen a legszívesebben üdvözlöm mindnyájukat.

Az üdvözlő szavakra Barabás Béla válaszolt meleg szavakkal s a nála megszokott lendülettel. Az üdvözlés után megkezdődött a banket a vasúti vendéglő külön éttermében.

Délben a vasúti étteremben ebéd volt, melyen számtalan pohárköszöntő hangzott el. Frappáns hatás mellett beszéltek Somogyi Pál főjegyző, dr. Király Péter, dr. Kiss György és Szathmári Mór, Barabás Béla, Bakonyi Samu, Ráth Endre, Mádi Kovács János, Papp Béla országos képviselők, továbbá Csanak János, Deseő Kálmán, dr. Varga Lajos és mások.

A Homokkertben.

Két óraker kétezer főnyi tömeg jött ki a képviselők elébe az állomáshoz. Letzter József érdekes, lelkes beszédben hívta őket a Homokkertbe, mire Barabás Béla ezzel válaszolt:

— Utánnam fiuk.

És lelkesedve, folytonos éljenzések között ért ki a menet a homokkerti óvoda elé, melynek tágas udvarán, akkor már több száz főnyi homokkerti választó polgár gyülekezett.

A képviselőket riadó éljenzés fogadta. Először Csanak János beszélt.

Csanak János programbeszéd.

Elmondtam én már ugyan programbeszédemet, azonban a legnagyobb örömmel ragadom meg az alkalmat, megjelenhetek az Önök színe előtt és röviden beszámoljak az én politikai hitvallásomról. Szívesen, örömmel jöttem a Homokkertbe mert én is a Homokkertben töltöttem életemnek a legnagyobb részét, nem épen a debreceni Homokkertben, hanem innen valamivel távolabb Ujfahért határában, a hol ugyanolyan foglalkozási ágat művelek, mint Önök itten. Azt hiszem felesleges nekem bővebben részletezni az én politikai hitvallásomat. Gyermekkorom óta, mint ennek a városnak szerény fia, mindig kitartással, lelkesedéssel a függetlenségi 48-as párt érdekében küzdöttem. (Élvenzés.) Attól nem tántorodtam el soha és

nem is fogok, a függetlenségi és 48-as párt, Istennek hála ma már többségre nézve is a legelső helyet foglalja el a parlamentben, de abban az időben, amikor nekem mint fiatal embernek első alkalommal volt szerencsém szavazni Debrecenben a függetlenségi párt jelöltjére, akkor még igen kicsi és gyenge volt ez a párt és ma azt látjuk hogy ma megnövekedett erőben sujjban és számban. Dacára azonban ennek a nagy erejének óriási küzdelmeket kell kifejteni, hogy megküzdhesen azon akadályokkal, a melyet előtte tornyosulnak. És ezekkel az akadályokkal szemben azt látjuk, hogy a függetlenségi párt lépésről-lépésre halad előre elveinek megvalósításában míg kitarással bátran és lelkesedéssel ki nem vivja a maga győzelmét. Már is számtalan olyan törvényeket hozott, a melyek első sorban a kisembereknek, a szegény embereknek hasznára van és az ő érdekeit védi. Tekintettel arra, hogy a hűvös szabad ég alatt vagyunk és még ezután jönnek a nagynevű férfiak, kik fáradságot nem kímélve, megjelentek az Önök színe előtt és azt hiszem, hogy a Homokkert érdemes lakosága felhatalmaz engem arra, hogy az ő nevükben is köszönetet mondjak nekik és kifejezem hálám, hogy a függetlenségi párt lobogóját diadalra segítése végett megtisztelték városunkat az ő nagybecsült megjelenésükkel.

Tisztelt polgártársaim! Én előttem a politikai kérdéseknél nem kevésbé sőt talán sokkal fontosabbak közgazdasági érdekek és első sorban Debrecen városának a helyi érdekei. Ezek között is ennek a Homokkertnek elhanyagolt közállapota. (Igaz ugy van.) Uraim az én becsületes egyenes meggyőződésem nem engedi, hogy ily nagy hangú kijelentéseket annyi ígéretet tegyek Önöknek, a melyeket talán beváltani nem lenne képes, hanem feltétlenül szükségesnek tartom, hogy a Homokkert tömörüljön egyesüljön fejtsen ki nagy aranyu akciót szellemi és anyagi érdekeinek előbbrevitele céljából és ha az Urak érdemesnek méltónak fognak engemet erre találni és ennek foytán lesz némi befolyásom arra, hogy az Önök érdekeit képviseljem, legyenek meggyőződve, hogy szívvel lélekkel azon fogok lenni, hogy az Önök kívánságait, érdekeit, óhajait Önökkel megbeszélve, illetékes faktorok előtt érvényesítem. Es ekkor teljesebbé mennek azok az érdekek, azok a kívánságok, a melyek eddig vagy egyáltalában nem, vagy nagyon mostohán teljesítettek. Ajánlom magamat szíves jóindulatokba, kérem, hogy ezt a zászlót, a melyet itt lobogtatunk igyekezzenek diadalra is juttatni. (Lelkes éljenzés.)

Barabás Béla beszéde.

Tisztelt választó közönség. Felkellett állanom erre az asztalra, mert így legalább könnyen nagyobbak látszom. (Derűltég.) Feljöttem erre az asztalra azért is, mert én szembe akarok nézni azokkal, a kik szívesek voltak ide jönni az én őszinte becsületes szavamat meghallgatásuk. Először is nagyon röviden elmondom, hogy kerültem én ma ide, mert ennek meséje van. (Halljuk!) Ma nekem más kötelességem is lett volna és pedig fontos kötelesség. En azt hiszem, hogy Önök hallottak arról, hogy mikor ezelőtt 32 esztendővel egy nagy magyar város, Czegléd megválasztotta Kossuth Lajost képviselőnek. Akkor felkerkedett száz czeglédi polgár télnek idején és elmentek ki, messze Turinba Olaszországba s a baraconai viláiban felkeresték Magyarország ős apostolát, Kossuth Lajost és oda vitték el neki a nemzet szeretetének és hálájának megnyilatkozását: a nép képviselőinek megbízó levelét. Természetes, Kossuth Lajos akkor nem jöhetett haza, ő csak halva került vissza a szent anyaföldbe. De azt a nagy napot, amikor a Czegléd városának küldöttsége felkereste őt, minden esztendőben megünnepeli, ennek 32-ik évfordulója ma van Czegléd városában. 32 esztendővel ezelőtt elhiheti mindenki, mikor én fiatal jogász gyerek voltam és annak a százas küldöttségnek egyik igénytelen tagja, az lett volna tehát a kötelességem, hogy elmenjek azok közé ünnepegni és azok között áldozni Kossuth Lajos nagy lelkének, nagy szellemének, nagy ideáljainak és törekvéseinek. És én mégis nem ünnepegni mentem, hanem eljöttem ide dolgozni Önök közé, eljöttem a harcok tűzébe, hogy az a szent hevülés és lelkesedés, amely az Önök szívében van, én reám is átragadjon s ha én bennem van vér, élet és erő, ezt az erőt

Önök lelkébe leheljem, hogy küzdjenek rendíthetetlenül ugyanazokért az eszmékért, amelyért Czegléden ma csak ünnepelnek és itt küzdelemmel, lelkesedéssel ugyanazokat az eszméket, Kossuth Lajosnak nagy eszméjét diadalra vezetjük ebben a városban, Kossuth Lajosnak városában. Én végtelenül örvendek, hogy sorsom, valamint nagy nevű vezérem Kossuth Ferencnek utasítására képviselő társaimmal ide jöttem Önök közé. Jól esik ez nekem azért, mert az a lelkesedés, az az öröms a jövő iránt telített bizodalom, amelyet itt látunk, csak megerősít engemet abban a hitemben, hogy menjünk előre a kitűzött uton, nyugodtan, csendesesen, becsületes lelkesedéssel s az igaz hitnek a meggyőződésével, azzal a tudattal, hogy egyszerre Jérikó falait sem lehetett leomlasztani, egyszerre nem hódította meg a nagy Napoleon sem a világot, de nyugodtan haladva, mi is előtörünk Kossuth Lajos ideáljainak megvalósításában: Magyarország önállóságához, függetlenségéhez. Természetesen egy nagy szerencsétlenségünk van: az, hogy Magyarország önállóságát és függetlenségét eddig csak mi tudtuk és hirdettük, de most kötelességünkhöz meggyőzni az idegeneket arról is, hogy Magyarország önálló és független szabadállami. Nahát ez már a nehezebb munka, mert sok ellenséggel, sok hatalommal és akadállyal állunk szemben.

Ma itt választási küzdelem folyik és én csodálkozom a felett, hogy Debreczen városában kérdés lett az, hogy a függetlenségi és 48-as párthoz sorakozzunk-e, avagy olyan ember lobogója alá, a ki maga sem tudja, hogy hova tartozik. Minden embernek van vallása, nemzete, meggyőződése, de a pártokivüli hitfelekezeti népek nem vagyok barátja én nem bánom lehet én felőlem valaki református lutheránus, katolikus, zsidó gör. katolikus vagy bármely vallásu de, valamelyikhez mindenesetre tartozzék. De mi a politikai hit tekintetében a függetlenségi és 48-as pártot tartozunk és nem kárhoztatok senkit, sem hogy más politikai meggyőződése van. Legyen néppárti, alkotmánypárti, balpárti, nemzetiségi szociálista, demokrata de valami még is csak legyen. Nekem mint függetlenségi párti embernek sokszor szememre vetik, alkalmazkodnom kell az adott viszonyokhoz, persze, hogy alkalmazkodnom kell, de a kinek nem kell alkalmazkodnia, miért változtatja meg 40 éves multjához képest felfogását és gondolkodását. Annak a ki 40 évig a kárhoztatnak tanát hirdette, egyszerre tul akarja lícitálni azt a nemes lelkesedést, azokat a törekvéseket, a melyeket én eddig hirdettem, annak bizony Isten hinni nem lehet. Hogy kell tehát nekem tekinteni a mai küzdelmet. Szemben áll egy ifju katoná, egy lelkes köztívész, egy vén kiszolgált obsitos őrmesterrel, a ki kényelmesen köpködi le a multat és arcátlansággal mond nagyokat a jövőnek. Az a Hány János féle felfogás, gondolkodás, melylyel az ellenfél viseltetik, mutatja a mai állapotokat és mikor az a vén obsitos előáll és velem szemben a ki társaimmal együtt, mint a szorgalmas méh méhkasba gyűjtjük össze a mézet, hogy időről időre hasznót hajtó gyümölcsöt teremjen az ország javára, akkor az én obsitos őrmesterem tullicitál és azt kezdi hirdetni, hogy ő Olaszországban annak idején olyan nagy méhet látott, mint egy borju. Nohát ha ilyen nagy méhet látott, milyen lehet ott a méhkas. (Derültség.) Ilyen a politikája az igen t. ellenjöltnék, ő tul akar engem lícitálni mindazon törekvésekben és elvekben, a melyeket lassan, de becsületesen megakarok valósítani, mert én azt mondom, hogy a méh kicsi, a méhkas ugyanolyan nagy, mint eddig volt, de a méhnek nagyon sokat kell és nagyon soknak kell dolgozni, hogy mézet adjon.

A mult időknek küzdelmei fényes bizonyítást adtak nekünk arra, hogy mikép valósítjuk meg a mi elveinket. Ismerik Önök ennek a közelmultnak a történetét, hiszen valami darabont főispánt itt is elvertek Debreczenben. (Derültség.) Ebben az alkotmányellenes korszakban császári kirendelésekkel darabontok uralkodtak felettünk és a nemzet kezdte már beadni derekát. Hát engedelmet kérek, hogyha a nemzetnek nem volt ereje, hogy ha nem volt ellenállási képessége, mert láttuk hogy magyar hadsereg és fegyver nélkül nem tudunk boldogulni, akkor vegyük elő az észnek hatalmát és igyekezzünk ellenségünket meggyőzni az igazság erejével. Ez az egyes egyedüli helye s

politika, mert így biztosíthatjuk csak Magyarországot függetlenségét.

Mikor tegnap Bakonyi Samu igen t. barátom hívásának engedve megígértem, hogy lejövök Debreczenbe és mikor az én szeretett vezéremnek Kossuth Ferencnek jelentettem, hogy kimegyünk agítani a Homok-kertbe, — azt mondotta Kossuth Ferenc: menj el, beszélj az én nevemben, add át az én üdvözetemet és kérd meg a homokkertiakat, hogy bizonyítsák be, hogy itt a függetlenség eszméi nincsenek homokra építve. (Lelkes éljenzés!)

Az igen t. ellenfél, — kiről én rosszat nem mondhatok, jót még kevésbé, ki 40 esztendeig szolgálta azt a leigázó rendszert, amely után nekünk újra kellett kezdeni a tisztességes, őszinte, becsületes kormányzást, — úgy látszik rászorult a magyar parlamentben levő balpárt támogatására. Valamikor nagy hire volt annak, hogy a balpárt, amidőn megjelent itt Debreczenben, micsoda nagy lelkesedéssel fogadták és most kistül, hogy még csak jelöltet sem tudnak állítani, hanem bosszujuk kielégítése végett támogatnak olyan embert, aki sem nem balpárti, sem semmiféle párthoz nem tartozik. Azt kérdem én, hogy mutassanak ebben az országban balpárti képviselőt, aki választás utján került be a képviselőházba. Megválasztották őket, mint függ. és 48-as képviselőket és kilépve e pártból, azóta akárhány-szor próbálkoztak választási küzdelmet megvívni, a nép ereje, gondolkodása, szíve nem vette észre ezeket és nem adott nekik egyetlen mandátumot sem. Így miután ők választás utján nem tudnak mandátumhoz jutni, segítenek másnak, hogy felhasználva az alkalmat a saját dicsőségüket hirdessék. Hát csak most is jöjjenek el ide, beszéljenek, én nem törődöm azzal, hogy az ő beszédeiknek, felfogásuknak milyen hatása lesz Debreczen népére. Én csak azzal törődöm, hogy az én zászlómnak szentsége és tisztasága becsületes kezekben való fennmaradása biztosítható itt továbbra is. (Lelkes éljenzés.)

En nem hirdetem a szenvedélynek a szavát, én nem azért jöttem, hogy ingereljek valakit az ellentábor ellen: azért jöttem, hogy az én lelkesedésemmek erejével, a mi zászlóknak az eddigi dicsőségjeljes utjára rámutassak és azt mondjam, hogy Debreczen lelkes népe, kövesd ezt a zászlót és nem fogsz csalódni.

És ha választani kell, akkor Debreczen népe, te tudod, ki között válassz, Degenfeld gróf, avagy Kossuth Ferenc között. A balpárt csak beszéljen, én csak két szóval fejezem be beszédemet, az ő felszólalásaikkal bátorítsanak, buzdítsanak, én azt mondom, éljen Csanak. (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps. Szónokot számosan üdvözlék.)

Mérey Lajos beszéde.

Az én Barabás Béla barátom azzal kezdte beszédét, hogy azért áll fel az asztalra, hogy nagyobbak lássák. Én nem akarok nagyobbak látszani, mint Barabás és nem is azért állok erre az asztalra, mintha Debreczenben akarnék nagyok látszani. Én csak szerény kis-gazda ember vagyok, ki a választók bizalma folytán kerültem a képviselőházba, és ott sem lettem nagyobb, hűségesebb, kitaróbb katonája a függetlenségi nagy gondolatnak, mint ami voltam előbb polgártársaim között, ahol 35 esztendő óta mindig a függetlenségi elvet szolgálom.

Engedjék meg, hogy a gazdasági életből egy példát említek fel. Volt nekem egy cselédem, ki folyton azt ígérte, hogy jó munkás lesz. Túrtem sok ideig. De azt tapasztaltam, hogy ez a cseléd nem volt munkás, becsületes, rendszerető; nagyon természetes tehát, hogy elcsaptam. Fordult egyet az idő s a cseléd elém állt és azt mondta: Uram, fogadj engem megést vissza, amire én azt feleltem neki, hallod-e te, az én gazdaságomban annyi piszkot csináltál, hogy alig-bírom újra kitisztítani; aki olyan haszontalan volt, mint te, a ki mindig csalt, lopott, hogy fogadhassalak én tégedet vissza? Én azt mondom, hogy ez így van a politikai gazdaságban is. S aki engemet 40 éven át rosszul szolgált, ki az ország szekerét belevitte a kátyuba, amelyből kihuzni mi alig tudjuk, annak nem lehet elhinni, hogy most egyszerre becsületesen, hűségesen fogja szolgálni a nemzet ügyeit. (Általános helyeslés.)

Mikor 1873-ban a bécsi kiállításon vol-

tam, az én társaságom minden este összejött és ott mindenki elbeszélte, hogy ott mit látott. Egyszer az egyik barátom azt kérdezte, láttad-e azt a masinát, amelynek egyik végébe berakják az élő ökröt és a másik végén kijött a jó marha rostélyos, sőt kijöttek még a kész csizmák is? Erre az én barátomnak azt mondtam, hát ha te csak ezt láttad, akkor nem lát-tál semmit! Én láttam egy másik masinát, a melybe beledobták a husos fazekakat és a másik végén kijött egy élő ökr. (Derültség.) Most Degenfeld József gróf Debreczen városának harmadik kerületében ilyen masinát akar felállítani, amelyből különben már ő Tisza Kálmán idejében, a főispánság képében, kapott is egy husos tazeat. És most Debreczen város harmadik kerületének mandátumára vágyik pártokivüli programmal, amely pártnak vezére, közkatonája, egész armádiája ő akar lenni a magas személyében. Debreczen város polgársága a szégyennek ezt a bélyegét nem engedheti magára sütni és a letűnt korszaknak e lovagja felett a 28-iki választás alkalmával lesújtó szavával fog ítéletet mondani. (Általános helyeslés és éljenzés!)

Szathmáry Mór beszéde:

Ha olyan ember, mint Barabás Béla és Mérei Lajos szükségesnek tartották azt, hogy itt bemutassák magukat, én is bemutatam magamat. Én vagyok a Kossuth Ferenc iródákja. Naponkét elszoktam menni hozzá, ki veszem tőle a rapportot és naponként beszámolok neki a politikai eseményekről. És ha holnap elme-gyek hozzá és beszámolok, akkor nagy örömmel és lelkesedéssel fogom neki tudtul adni, hogy Debreczen város polgársága nem változott meg, hanem hű maradt a maga történelmi nevezetességü erényeihez és hazafiságához. — T. Uraim! Választás küszöbén állnak Önök. Arról van szó, hogy válasszanak Degenfeld József gróf és Csanak János között. — Az egyikről tudom, hogy micsoda. Csanak János a becsületes munkának az embere. És ha nekem olyan hangom volna, hogy berikoltozhatnám vele az országot, akkor minden ember lelke mélyébe szeretném bele vénsi azt, hogy a választó polgároknak azt kell nézni, hogy a munkának az emberét küldjék oda mihozzánk a képviselőházba, mert ebben az országban egy dolog hiányzik: az igazi munkának a megbecsülése. Ezt a nemzetet, a história rendjén megtanították sok mindenféle, megtanították türesre, szenvedésre, ellenállásra, megtanították bátor, férfias harcolásra csak dolgozni nem tanították meg. Az a kor, amelyet ma élünk, arra oktat bennünket, hogy minden ember csak annyit él, amennyit dolgozik. A mikor tehát a választó polgároknak az urna előtt az ő igaz meggyőződés tisztaságával meg kell választani azt az embert, akiről tudják, hogy az ő hazafias működését folytatni fogja a törvényhozás termében és akiről tudják, hogy igaz, becsületes munkása ennek az országnak. T. polgártársaim! A függetlenségi politikának, amelyet mi folytatunk a nagy közjogi és politikai célok mellett egy másik célja is van az, hogy ezt a nemzetet ujja teremtsük és megtanítsuk a munkának az utján járni és becsületes munkával ennek az országnak sorsát előmozditsuk. Ezért helyezzünk mi nagy súlyt a nemzet közgazdasági viszonyainak fellendítésére, mert az a tél rossz, amelyen minden embernek dolgozni kell. Itt senki sem mondhatja kicsinek magát és én Önök jelöltjében a becsületes őszinte meggyőződés, az odaadó munkának emberét látom s mint ilyet, tisztelem, becsülöm és szeretem és hiszem azt, hogy ennek a városnak a polgársága, amely ősidők óta bizonyosságát adta annak, hogy a munka iránt szeretettel, becsülettel és tisztelettel viseltetik, a választás alkalmával is befogja ezt bizonyítani és Csanak Jánost fogja megválasztani. (Lelkes éljenzés.)

Ráth Endre beszéde.

Tisztelt polgártársaim! Levetttem kabátomat, hogy közelebb érezzem magamhoz az önök szívének és lelkesedésének melegét. Ide küldött bennünket a függetlenségi párt, hogy ha segítségre van szükség, hát segítsünk. Én azt hittem, hogy itt széthúzás, visszavonás dul, de most úgy tapasztalom, hogy egyetlen ural-kodik itt és ugy itélem a tisztán látható körülményekből, hogy csütörtökön nem lehet más képviselője e kerületnek, mint Csanak János. (Élő éljenzés. Taps.)

Ne üljenek fel önök a konkolyhíntőknek, kik választás előtt idejönnek és szét akarják robbantani a függetlenségi pártot, akik a múltban sohasem vallották a függetlenségi elvet, csak most a választás előtt veszik észre, hogy ők is függetlenséig; letérdelnek a függetlenségi oltár előtt és a választópolgárok előtt arra esküsznek, hogy függetlenséig lesznek.

Mikor idejöttünk, azt hittem, hogy az lesz a feladatunk, akinek, mikor lemegy a föld méhébe, azt kell imádkoznia az istentől, hogy szerencse fel. Es most azt látom, hogy mi nem ily bányászok vagyunk, kiknek a föld mélyébe kell leszállani, hogy felkutassuk azt az aranyat, mert az arany ott él az önök lelkében; az igazi függetlenségi elv ott él az önök szívében, nem kell azt nekünk onnan kicsiholni fáradságos munkával. (Éljenés.)

Kétféle bányász van itten. Az egyik az a tábor, ahova önök is tartoznak, akik évtizedek alatt végig küzdötték a politikai élet minden fádalmait. És ma, mikor már eljutottunk a függetlenségi elv diadalához, amikor már fel van kutatva az arany, akkor előáll a modern bányász, aki a nagy munkával felszínre hozott függetlenségi aranyalmát akarja előlünk elvenni. (Ugy van.) A két függetlenségi jelölt közül Csanak János az igazi. (Élőnk éljenés.)

A függetlenségi elveket mi meg fogjuk valósítani. Nem szabad tehát kettészakítani a küzdőket éppen akkor, amikor a nagy kérdések megvalósításának éppen a küszöbén vagyunk, amikor már az önálló nemzeti bank ügye került napirendre. Ha Degenfeld lelkében igazán él az önálló bank vágya, szeretném tudni, hogy miért nem áll közénk. Aki a Kossuth Ferenczel való barátságot nem tartja magához méltónak, az nem méltó a kerület mandátumához. (Ugy van.)

Ugy látom, itt nincs szükség lelkesítésre, de én mégis azt szeretném, ha az én lelkem beleszállana a ti lelketekbe és szívetekbe, hogy ebben a küzdelemben, amelyre most az egész ország szeme tekint, amelynek mindannyian nagy jelentőséget tulajdonítunk, a függetlenségi párt lobogója diadalal bontakozzék ki. (Éljenés.)

A másik oldalról szemünkre vetik, hogy a függetlenségi program nincs megvalósítva. Hát én azt kérdezem, hogy két év alatt lehet-e jóvátenni a multnak 40 éves bűneit. Ki oka annak, hogy a teljes függetlenségnek ma is csak álma, ma is csak vágya él a mi szívében. A függetlenségi pártnak erőt kell adni és győzni ez alkalommal is, hogy rámutathassunk ellenségeinkkel szemben arra, hogy a nagy küzdelemben egységes a nemzet akaratára. Erre kérjük az önök lelkesedését és támogatását. (Lelkes éljenés és taps. Szónokot számosan üdvözlök.)

Ezután még Mádi Kovács János, dr. Bakonyi Samu orsz. képviselők beszéltek. Dr. Melhe Armand az orsz. diákszövetség kiküldötte a következő lelkes beszédet mondotta:

Melha Armand beszéde.

Tisztelt Polgártársaink!

Mint a Debreczenben megalakult Magyar Diákszövetség tagja és több ifjúsági egyesület elnöke jöttem önök közé.

Az a hír hozott ide, hogy a magyar ifjúság tagjai, a debreczeni nemes kollégium hallgatói letépdesték a magyar nemzeti zászlót szabadság küzdelmeinknek, függetlenségi törekvéseinknek szimbólumát!

Tisztelt Polgártársak!

Amikor három év előtt először megjelentem e város falai között, az a törekvés hozott ide, hogy a magyar ifjúság számára olyan szervezetet létesítsünk, amelyben egyesülve egy testként, egy lélekkel szálljon sikra, mindazon ideálokért, amelyek évezredek hagyományképen nemzedékről-nemzedékre szállnak s a melyek átérzése és követése adta nekünk Kossuth Lajos, Petőfi, Jókai vezetése alatt a márciusi ifjúságot.

De nemcsak azért alakítottunk országos szövetséget, hanem azért is, hogy ha méltatlan emberek az ifjúság nevével visszaélnék, vagy megvédett ifjak a magyar ifjúsághoz méltatlanokká válnak a magyar ifjúság egyetemének erkölcsi erejével sujtunk le bűnös cselekedetükre s megtisztítva testünket a fekélyektől feltartóztatlan erővel haladjunk előre céljaink megvalósítása felé.

Nehéz munkánkhoz van minékünk egy ereklyénk is.

Egy selyem zászló ez, amelyet vérünk hullásával és a testünkkel kimetszett husunkkal avattunk a magyar ifjúság lobogójává.

Mikor a főváros utcáin elvakított munkások reánk törtek és a nemzeti lobogót a kezünkől kiragadni akarták, hirtelen támadással zászlótartókat a földre taposták, mi vérünk hullása közben elragadtuk azt kezökől s tépett foszlányait selyembe foglalva, felavattuk azt harci lobogónkká!

A ledöfött társunk kitépett husát pedig aradi szentfölddel vegyítve, ezüst szelencében a csucsára tettük.

Amikor ezt a lobogót ereklyénk felavattuk a mi nemzetünk nagynevű vezére Kossuth Ferenc is esküdt föl arra, hogy az eszményekért, melyekért az ifjúság lelke, a nemzet vezérei dolgozni fognak. A magyar főiskolák kiküldöttei pedig arra, hogy az eszmékhez hűtlenség nem lesznek soha.

Ott esküdt föl kezembe tett kézzel Debreczen város nemes ifjúsága is.

Én most számon kérem jöttem tőlük ezt az esküvésüket.

Eljöttem, hogy mindnyájunk és az ő esküvésök nevében megbélyegezzem a háromszintű lobogó letépését, azt a gyáva cselekedetet, amit teológusok követtek el, debreceni teológusok, akik az Isten igéi után első sorban a nemzet szabadságának ígét vannak hivatva hirdetni!

Számonkérni jöttem ezt az elvakult cselekedet és megbélyezni!

Elmondom Önöknek tisztelt polgártársaim, hogy bár tiszteletben tartjuk minden ifju társunk meggyőződését és senki belső ügyébe nem avatkozunk, mégis megvetésünkkel illetjük azokat, akik úgy a debreceni, mint az egész magyar ifjúságra szegyennt hoznak!

A Vargakertben.

A Homokkertből a képviselők több száz főnyi választó kíséretében gyalogszerrel mentek ki a Vargakertbe. Itt a Jolsvay-féle vendéglőben, a vendéglő udvarán három kert, a Téglás-kert, a Boldog-kert és első sorban a Vargakert választópolgársága gyülekezett. — Zong János üdvözölte a képviselőket. Azután Csanak János mondta el programbeszédét, melynek keretében kijelentette, hogy a kerteségek jogos érdekeit mindenkor szíven viseli. — Azután tomboló lelkesedés mellett beszéltek Barabás Béla, Mádi Kovács János, Papp Béla. A képviselők a választók körében néhány barátságos negyedórát töltve, azután visszatértek a városba.

Esti banket.

Tegnap este az „Angol királynő” fehér termében banket volt a vendégek tiszteletére. Az esti gyorsvonattal megérkezett dr. Visontai Soma országgyűlési képviselő is, hogy tanuja legyen annak a lelkesedésnek, mely a függetlenségi eszméket és annak képviselőjelöltjét körülveszi. A lelkesedés közepette dr. Visontai Soma még az estebéd előtt szólásra emelkedett s hangulatos szavakkal fejezte ki érzelmeit a függetlenségi eszmék iránt, amelyek végre győzelemre jutottak s amely eszmék most lassan, de biztosan haladnak azon az uton, mely Magyarország és a magyar nép boldogságához vezet.

A banketten szeretett képviselőnk, dr. Bakonyi Samu üdvözölte az ittmaradt vendégeket. Barabás Béla dr. lelkes szavakkal beszélt a mostani állapotokból. A békés politikát hangoztatja, amelyet folytatni kell s a negyvenesztendő multnak a munkait reparálni. Bár ezen munkát a fiatalon hatalomra jutott kormány csak nehezen képes teljesíteni, de az igazságnak végre is győznie kell. Kossuth Ferencre, mint a függetlenségi eszmék bajnokára és képviselőjére üritette poharát.

Baradás Béla beszéde után eltávozott, mert az éjjeli vonattal elutazott. Baradás után a banketten több kiváló szónoklatot hallottunk Boros Mihálytól. a „Földnépe” szerkesztőjétől, Lakatos Józseftől, az egyszerű máv. munkástól.

Dr. Kiss György a főispánra, Weszprémy Zoltán főispán a függetlenségi eszmék győzelmére, Melha Armand az ifjúságra, mely a függetlenségi eszméket mindig ápolta, emelte poharát.

Mádi Kovács János a munkásokat és

munkaadókat éltette, dr. Dezső Kálmán pedig Csanak Jánost. Úgyesen szónokoltak még Rostkowitz Arthur, Király Péter, kifejezve a régi rendszer elleni állásfoglalást minden tekintetben.

Értesítés.

Tisztelt választó polgártársaim!

A központi választmány határozata szerint Debreczen város III-ik választókerületében az országgyűlési képviselő-választás határidejűl folyó hó 28-ik napja tüzetett ki, — miután a választás vezetésével, én alólirt bizattam meg, ennél fogva az 1899. évi XV. t.-c. 156. §-a alapján és rendelkezéséhez képest becses tudomásukra juttatom t. választó polgártársaimnak, hogy mivel a fenti §. értelmében képviselő-jelöltet a választó kerület 10 választója ajánlhat és ezzel egyidejűleg minden választászedő küldöttséghez egy esetleg két bizalmi férfi jelölhető, a bizalmi férfiak pedig minden szavazatszedő küldöttséghez egy-egy azonossági tanut jelölhetnek, — ezen ajánlatok megtehetése céljából határidőül a választást megelőző napnak, vagyis 1909. január hó huszonhatedik napjának délutáni óráit tűzöm ki és pedig oly módon, hogy a függetlenségi és 48-as párt választói a fenti napon 3 órától 4 óráig, a pártönkivüli párt választói pedig 4 órától fél 5 óráig tehetik meg ajánlataikat; az írásba foglalandó nyilatkozatok beadása és illetve átvétele helyétől pedig lakásomat — Szent Anna-utca 8. szám — tűzöm ki. Debreczen, 1909 január 26.

Hazafias üdvözléssel

Dr. Kocsár Gábor,
választási elnök.

A kálvinizmus emléke Debreczenben.

Küldöttség a püspöknél.

Kálvin követői Kálvin születésének negyedszázados évfordulóját az egész világon megünneplik az 1909. év folyamán. Genf lesz a nemzetközi ünneplés színhelye, az ott leleplezendő emlékmű két mellékalakja a magyar kálvinizmus küzdelmes sorsát fogja szimbolizálni.

Természetes, hogy a magyar reformátusok itthon is megemlékeznek a negyedszázados évfordulóról, éppen azért csak helyeselhetjük azt a társadalmi mozgalmat, melynek eredményeképpen folyó hó 24-én, vasárnap délelőtt 11 órakor egy küldöttség jelent meg Eröss Lajos püspöknél, kérvén őt, hogy álljon annak a mozgalomnak élére, melynek célja, hogy a magyar kálvinizmusnak Debreczenben látható emléket emeljenek.

A küldöttséget Domahidy Elemér ny. főispán vezette. Ott voltak: Vecsey Imre főjegyző, Simonffy Imre kir. tanácsos, a debreczeni ref. egyház főgondnoka, Zádor Lajos, Jászi Viktor, dr. Erdős József, Orosz István, Karai Sándor, dr. Barcsa János tanárok, Kovács László, a Mezőgazdasági Bank főkönyvelője, Kovács Mihály, Losonczy János stb.

Domahidy Elemér szépen átgondolt szavakkal fejtette ki, hogy a debreczeni társadalom Kálvin születésének negyedszázados évfordulóját meg akarja ragadni arra, hogy Debreczenben, melyre a magyar kálvinizmus rányomta a maga bélyegét, s amely a tiszántuli reformátusoknak központja: a magyar kálvinizmusnak látható emléket emeljen. Ezen eszme iránt való érdeklődését Debreczen város, a debreczeni ref. egyház, a főiskolai tanári kar és maga a társadalom, a küldöttségben megjelent tagjai által kifejezésre juttatta. Kéri a püspököt, hogy álljon a mozgalom élére és hatalmas energiájával a cél megvalósítását segítse elő.

Eröss Lajos püspök válaszában az eszmét helyesnek találta. Bár kifejezte, hogy a legszerencsétlenebb állapotnak azt tartja, amikor a társadalom felekezetekre, szét tagolódik s az emlékműveknek sem barátja, de a jelen

nehéz napokban, amikor mindenfelől ostromolják a magyar kálvinizmust, szükségesnek tartja a kálvinista öntudat emelését, ezért az emlékmű eszméjét helyesli, de úgy tartja megvalósítandónak, hogy ne csak a Debreczenben levő külföldi tényezők, hanem az egész tiszántúli ref. egyházkerület sőt az összes magyarországi reformátusok buzgólkodjanak annak megvalósításán. A nagy tetszéssel fogadott válasz után rögtönzött értekezlet megállapodása értelmében az előkészítő bizottság tagjaul felkértek Domahyóy Elemér elnöke alatt: Vecsey Imre, Jászi Viktor, dr. Barcsa János és Kovács László.

Fogzás.

Ugyan adjatok a szenvedőnek SCOTT-féle Emulsiót és kiméjletek meg álmatlan éjszakától. A fogak minden fájdalom és bélbaj nélkül bujnak elő, fehérek, erősek és egyenesek lesznek.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt kérjük figyelembe venni.

A gyermek szereti a SCOTT-féle Emulsiót

és készségesen fogja azt szedni. Az emésztést ha meg van zavarva, mindenkor helyre állítja és előmozdítja.

Egy eredeti üveg ára 2K 50.

Kapható minden gyógyszerben.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

A közgyűlés tárgyait előkészítése.

A jog- és pénzügyi bizottságot tegnap délutánra hívta össze Vecsey Imre főjegyző, bizottsági elnök. Letárgyalták azokat a fontosabb ügyeket, amelyek a februári közgyűlés elé kerülnek. Jelen voltak a bizottsági tagokból Vecsey Imre főjegyzőn kívül dr. Magoss György főjegyző, dr. Vargha Elemér tanácsnok, Roncsik Lajos főszámvéve, dr. Tüdős Kálmán főorvos, Hegedűs István jegyző és Komlóssy Arthur, Simonffy Imre, ifj. Schwartz Vilmos és Poroszlay László bizottsági tagok.

Kévéssel fél négy óra után nyitotta meg az ülést Vecsey Imre, a bizottság elnöke. Tüdős Kálmán dr. indítványára a tárgysorozat nyolcadik pontját vették először tárgyalás alá. Ez a József főherceg szanatórium egyesület felhívásáról szól. Lukács György dr., a szanatórium elnöke felhívást intézett a városhoz egy tudós szanatórium felállítására. Erre a célra 150 ezer koronát és a nagyerdőn harminc hold földet kérnek s ennek ellenében a József főherceg szanatórium is adna 150 ezer koronát. Ezen felhíváshoz csatlakozott a munkásbiztosító pénztár is, amely a maga részéről is hozzájárul a szanatórium alapításához. Az előadó javasolta a bizottságnak az ajánlat elfogadását.

Dr. Tüdős Kálmán főorvos hosszú beszédben fejtette ki, hogy mily nagy szüksége van Debreczennek a szanatóriumra s kérte a bizottságot, hogy a József főherceg szanatórium ajánlatához járuljon hozzá.

A pénzügyi bizottság Roncsik Lajos főszámvéve, dr. Magoss György és Komlóssy Arthur hozzászólásai után kimondta, hogy javasolja a közgyűlésnek és felépítendőnek tartja a szanatóriumot s elfogadni javasolja a József főherceg szanatórium ajánlatát s a szükséges 30 hold földnek megadását.

Több kisebb ügyet tárgyaltak ezután, melyek közül a fontosabbak azon kérelmek, melyek különböző szobrokra és emlékekre segítyt kérnek. Ennek folytán a Zenta városában felállítandó Kossuth-szoborra ötven koronát a bajai Türr szoborra 100 koronát javasol a bizottság a közgyűlésnek. Zemplénnérmegye átiratát a Borsiban felállítandó Rákóczy-ház ügyében hasonszerű felirattal fogják támogatni.

A délnémetországi katasztrófa károsultjai részére ezer korona segítyt hozott javaslatba a

bizottság, ellenben a földrajzi társaságnak segíty iránti kérelmét elutasította, azzal az indoklással, hogy akkor kérjen segítyt a bizottság, amikor Debreczen határában fog kutatásokat eszközölni.

Egy-két kisebb ügy letárgyalása után az ülést az elnök bezárta.

A darabont sajtó valótlanságai.

A Dégenfeld-pártnak segítségével sietett a fővárosi darabont sajtó is. Az *Az Ujság* c. lap például azt a valótlanságot közölte, hogy Kelemen Samu országos képviselő kedvezőtlenül nyilatkozott Csanak Jánosról, a Debreczenben szerzett impressziói alapján.

Most azután önmagát cáfolja a Tiszapárti ujság vasárnapi számában, politikai hírei közt a következőket írva:

A debreceni választás. A debreceni képviselőválasztással kapcsolatban kapott egyik távirati tudósításunkban — melyet fenntartással közöltünk — Kelemen Samu országgyűlési képviselőnek egy nyilatkozatát reprodukáltuk. Mint Kelemen képviselő ur bennünket értesít, e közlés nyilvánvaló félreértésen alapul, mert ő csak azt mondotta, hogy szegénytelennek tartja az agitációnak azt a módját, melyet ott a függetlenségi jelölt ellen folytatnak. Más oldalról szerzett információink is így állapítja meg a dolgok lényegét.

Ime tehát Kelemen Samu egyenesen a Dégenfeld pártiakat ítélte el és pedig méltán a brutális korteszszközök használatáért.

Nyílt levél.

Tekintetes

dr. Melha Armand urnak

Helyben.

Megjelentél közöttünk, hogy mint a városunk megalakult Országos Diák Szövetség örökös tagja, számon kérd tőlünk a képviselőválasztási küzdelmek hevében a nemzeti színű lobogó ellen elkövetett s a debreczeni ref. főiskolai ifjuságnak tulajdonított botrányos cselekedeteket.

Mivel tudom, hogy a történt dolgok hatásaiiban sokkal jelentőségesebbek, sem hogy városunk falai közül, sőt az ország határain túl is észre ne vétetnének és nemzeti érdekeinkre nézve káros, a debreczeni ifjuságra nézve pedig megsebzéyenítő következtetések levonására alkalmat ne adnának: sietek az állásommal járó felelősség tudatában szives tudomásodra hozni a következőket:

Valóság, hogy a debreczeni ref. kollégiumnak néhány, magáról meglegedkezett hallgatója több Csanak János nevével ellátott nemzetiszínű lobogót letépett; sőt közülök egy a cselekmény elkövetésénél a rendőrség által tetten is éretett s ellene a hivatalos eljárás folyamatban van.

Én ugyan, mint a jogászfifuság elnöke a jogakadémia hallgatóinak lelkiismereti és cselekvési szabadságra semminemű befolyást nem kívántam gyakorolni soha, mégis tiltakoznom kell azon feltevés ellen, mintha jogásztársaim között csak egyetlenegy is lenne, aki bármely párt szolgálatában zászlósértésre, vagy egyéb büntetendő cselekmény elkövetésére vetemednék, avagy bármely oly dolgot művelt volna, ami a magyar ifjuság történelmi hagyományaihoz méltatlan s úgy nekünk a debreczeni ref. jogakadémia ifjuságának, mint a szövetségbe tömörült magyar ifjuságnak szégyenére válnék.

Mi teljes szívvel átérezzük, hogy a háromszínű lobogó jelképe nemzeti ideáljainknak s bármily magosra csapdossanak a párt-szervevények hullámai s bármelyik polgártársunknak neve legyen is arra ráírva: sérthetetlen marad a mi szemünkben.

Biztosítlak afelől, hogy mi a nemzet ifjuságát szervesen összefoglaló ideák kultuszában veled és többi testvéreinkkel egyek vagyunk és egyek leszünk továbbra is és megvetésünkkel illetünk minden oly cselekedetet,

mely méltatlan hozzánk és a magyar ifjuság egyeteméhez.

Mikor köszönetet mondok azért, hogy a debreceni jogakadémiai és az egész magyar ifjuság jó hírnevének érdekében alkalmat adott a fentiek elmondására: le kell szegezmem még azt, hogy bár csak azok nevében volt szerencsém szólani, akik jelen tisztségembe emeltek; mégis megvagyok győződve arról, hogy a debreceni Kollégiumnak minden becsületes érzésű hallgatója fent mondottakban velem egyetért; ha pedig lennének közöttük olyanok, akik helyesléssel a zászló megsértői mellé állanak: azok ép úgy, mint a tettek elkövetői, kihívják rosszsalunkat s a közvélemény lesújtó ítéletét.

Tisztelő barátod
Makfalvi Dósa István
debreceni jog.-elnök.

Műsorváltozással balpárti kabaré a Bikában.

A Dégenfeld-párt felsülése.

A Dégenfeld-párt sajtójában, utcai falragaszokon napokon át hirdette, hogy Dégenfeld gróf jelöltségének támogatására az úgynevezett „igazi függetlenségi képviselők”, mint Szappanos István, Eötvös Károly, Bozóky Árpád, Lengyel Zoltán, Farkasházy Zsigmond, Piliy István, dr. Molnár Jenő stb. Debreczenbe érkeznek és a Bika-szálloda disztermében beszélni fognak a néphez,

Hát a politikai inyeneknek kedves mulatság lett volna, hogy a függetlenségi törekvések szolgálatában megöszült, de az utóbbi időben néhány politikai akarnok szuggerálása alatt balpártivá vedlett, de demokratikus érzelmű fehérhajú Szappanos István, aztán meg a neves vajda, Eötvös Károly és Lengyel Zoltán mentési segítyben részesítik a politikai küzdtéren saját maga gondatlansága miatt elcsuszott és elvérzeni induló terror gróft, de a közönség ettől az elsőrendű élvezet-től elesett.

Azonban miután a műsorban ez a mentési kísérlet című három felvonásos komédia benne volt, — nagy közönség gyűlt egybe a Bika nagytermében. Hogy a Dégenfeld párti sajtó stílusában beszéljük — ott volt az egész világ, sőt még azonfelül is egy pár száz ember. Különösen sokan voltak jelen olyan diákok, kiknek nincs szavazati joguk és olyan szavazati joguk. A stafázst a csapatostól felvonultatott munkások képezték, kiknek az éljenzés volt a kötelességük.

Négy órakor kezdődött a változatosnak ígérkező népgyűlési kabaré, de mindjárt az az elején tapasztalta a közönség, hogy a Dégenfeld párt még ebben is becsapta őket. Sulyos műsorváltozás történt ugyanis és a műsornak a legszebb szímai maradtak el. Eötvös Károly, Szappanos István, Lengyel Zoltán idejekorán belátták, hogy milyen szegénytelen dolgba akarták őket beugratni s még le sem jöttek. A közönséget persze Nagy György, Molnár Jenő és Bozóky Árpád s a helyi „nagy-ságok” unalomig hallott nagyhangú kiszólásai nem elégtették ki s nagyfokú elégtelenségben távoztak.

HIREK.

— Az adóreform tárgyalása. A képviselőház tegnapi üléséről jelenti fővárosi tudósítónk: Már fél 11 óra volt, amikor Justh Gyula elnök az ülést megnyithatta, mert addigra beérkezett vagy 20 képviselő a Házba. A kormány részéről az ülés megnyitásakor csak Wekerle és Günther miniszter volt jelen. A jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése után elnöki előterjesztések következtek, melynek során bemutatja a török parlament elnökének választását, amit a magyar parlament üdvözlésére küldött. Az indítványok bemutatása után áttértek az adóreform tárgyalására. — Az első szónok dr. Baross János. Beszéde elején Sándor Pállal polemizul. Hosszas beszédben mu-

atja ki az adójavaslat előnyeit és kijelenti, hogy a legnagyobb örömmel hálával és elismeréssel fogadják a benyújtott adójavaslatot. Szurmin György horvátul beszél a javaslat ellen, mire az ülés véget ért.

— **Justh Gyula Bécsben.** Fővárosi tudósítónk telefonálja: Justh Gyula hétfőn délután Bécsbe utazott, hol ma délielőtt fog külön kihallgatáson megjelenni a királynál. — Kíséretében van több függetlenségi képviselő. Justh Gyula megelőzőleg a Ház folyosóján kijelentette, hogy nem áll a lapok által neki tulajdonított azon kijelentés, mintha ő azt nyilatkoztatta volna ki, hogy ha az önálló-bank kudarca esetén a függetlenségi párt ellenzéke menne. Az önálló bank hívei nagy többségben vannak, többség pedig nem lehet ellenzék.

— **A színházi nézőtér és a színpad átalakítása.** Tegnap került a tanács elé a színház átalakításának ügye. Az ügyet áttették a színházi bizottsághoz tárgyalás végett.

— **A gázgyár főkönyvelői állása.** Tegnap járt le a gázgyári főkönyvelői állás pályázata. Rengeteg sok — több mint kilencven — kérvény érkezett be jelebbnél-jelebb emberektől, úgy hogy nehéz lesz a választás, melynek ügyében a tanács legközelebb dönteni fog.

— **Ösztöndíj kiutalás.** A városi tanács tegnapi ülésén a fémipari szakiskola növendékei részére 500 koronát utalt ki. Ezen összeg egynegyed része annak a kétezer koronának, melyet a tanács a szakiskola részére ösztöndíj képen megszavazott s az ideai költségvetésbe bele is illesztett. Ezen 500 koronából valószínűleg két 250—250 koronás ösztöndíjat fog alakítani a szakiskola igazgatósága s két kiváló növendéket fog vele jutalmazni.

— **Kigyuladt palota.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A Szent István-társulatnak a Szentkirályi-utca 28a/b szám alatt lévő háromemeletes, hatalmas palotája délelőtt kevéssel 11 óra után kigyulladt és a tető, valamint a harmadik emeleti lakások egy része elpusztult. A tüzet Szalay István könyvkötőfőnök vette észre. A tűzoltóság nagy őrséggel vonult ki a veszedelem színhelyére, ahol már a palota egyik részének tetője lángokban állott. A tüzet egy órakor sikerült lokalizálni. A kár 100.000 korona.

— **A színházi butorzat ügye.** Oláh Károly tanácsnok jelentést tett a tanácsnak a színházi butorzat kijavítása tárgyában. — Az ügyet kiadták költségvetés készítése végett a főmérnöknek.

— **Tragikus halál.** Kazay József Móric-telepi kereskedő tegnap délelőtt agyrázkódás következtében meghalt. A szerencsétlen embert megelőző nap este a Pacsirta-utcai Csoma-féle vendéglőből néhány brutális ember kibuktatta, úgy hogy agyrázkódást szenvedett. A rendőrség megindította a vizsgálatot és elrendelte a holttest felboncolását.

— **Csőd.** Hajdu József kereskedő ma csődöt kért maga ellen. Csődbiztos: dr. Áltmos Zoltán, tömeggondnok: Balogh Zsigmond helyettese: dr. Kiss Gyula.

— **Vizvezeteki, fürdő, csatornázás és szivattyú berendezéseket gyorsan szakszerűen készít és javít jótállás mellett, Wilhelm Ede, Hatvan-utca 4.**

— **Egy butorozott szoba** Varga-utca 24. szám alatt február 1-re kiadó, 3-ik ajtó.

— **Vigyázzon!** Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rösenberg Béni, Bádógos-u. 4. 2194

— **Percel Carola** tánciskolájában a beiratkozások megkezdődtek. Szent-Anna-utca 22. szám.

— **Találtatott 4 drb zálogjegy,** igazolt tulajdonosa átveheti a belvárosi rendőrkapitányságnál.

— **Pörkölt kávé** különlegességek villanyüzemű kávé pörkölte a kirakatba. Félégyházi Jánosnál Piac és Miklós-utca sarok.

Regény-csarnok.

26. Regény.

A nagy rejtély.

Csodálkozhatik-e, hogy ismét engedékeny valék? Az eredmény az, hogy kétszeresen le vagyok kötve a legszentebb esküvel, mit férfi tehet. Édes, kedves nagysád! Őszintén osztom érzelmeiben és aggodalmait megszüntetni vágyom. De mit „ehetek“?

Elhallgatott és komolyan várta feleletet,

Kezdetől fogva végig hallgattam anélkül, hogy csak egyszer is félbeszakítottam volna. Azon rendkívüli változás, melyet rajta és beszédében észleltem, mtg Eustaceról szólt, Jobban nyugtalanított, mint bármi más, mit eddig hallottam. Mily iszonyu lehet, gondoltam magamban, e rejtett titok, ha annak egyedüli említése is eléj arra, hogy a könnyű vért, kedélyes Fitz Dávid ezredést nemcsak komoly, de szomorú beszédre készítse; sosem mosolyogva, egy bókot se mondva, még az éneket odafönn is figyelem nélkül hagyva! Szíven nagyon elszorult, amint e megdöbbentő következtetések felmerültek agyamban. Mióta e házba beléptem, most voltam először zavarban; nem tudtam mit tegyek, mit mondjak.

(Folyt. köv.)

Serravallo

Vasas Kina-bora.

A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításon államdíjat és aranyérmét nyert.

Erősítőszert gyöngéledők, vérszegények és láb- zók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő, vér- javító szer. — Kiválóan jóízű.

Több mint 5000 orvosi elismerő nyilatkozata Kapható:

J. Serravalló-nál

Triesz-Barcola.

A gyógyszerárakban 1/2 lit. ü. 2 kor. 60 fillér, 1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

Téli fürdő kura a

Félix-gyógyfürdőben.

Európa leggazdagabb természetes forró és meleg kénes források. A víz hőfoka 49 celcius. 17 millió liter viz napi mennyiség. Csuz (Reuma) kőszvény és bőrbajok stb. ellen. Fürdő és ivó gyógy mód. Szobákból a fürdőbe vezető zárt folyosók állandóan fűtve vannak. Bármely időben, meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, szobafűtés, világítás és fürdés naponként 7 korona.

Vasut-állomás, posta, távirtda, interurbán telefon a fürdő-telepen. 2330

Prespektust ingyen küld az Igazgatóság.

Legjobb, legszebb

alkalmi ajándékokat

legolcsóbban

Gasparik Ádám

órás, ékszerésznél szerezhető be.

Piac-utca 85. sz. Royal szállodával szembe. Ugyanott óra javítások a legolcsóbban eszközöltetnek. 2384

Használt,

de teljesen kijavított sorvetőgépek minden nagyságban, ugyszintén a világhírű eredeti Melichár-féle Unikum Drill vetőgépek továbbá Répavágók, Szecs-kavágók, Ekék, Boronák, Szőlő-zuzók, Borsajtók és általában mindenféle gazdasági eszközök kedvező feltételek mellett eddig nem létezett olcsó árban felelősség mellett kaphatók.

Bagi István

gazdasági gépraktárban Kaba. 226

Légszesz és villamos csillárokat,

ámpolnákat, falikarokat, mennyezet, asztali-, zongora és éjjeli szekrény-lámpákat készít petroleum és légszesz csillárokat, izlésesen átalakít villamosra vagy légszesz és villamosra

Kulcsár József

bronzműves, Debreczen, Szent-Anna-u. 6. szám alatt. Telefon 638. szám.

A Hazai Gázizzófény részv. társaság debreczeni képviselője tart állandó nagyválasztéku raktárt légszesz szerelvény különlegességekből.

A Modern technika óriási fölülmulhatatlan vívmánya a legújabb égő légszeszlámpák 50 százalékos légszesz megtakarítással. Kül és belvilágításra ivlámpák gyönyörű hatás fénynyel 3/4 rész megtakarítás villamos ivlámpa világítással szemben.

Non Oxid Porcellán invert égők 120 gyertya fény világítási erővel 50 százalékos légszesz megtakarítással 85 liter légszesz fogyasztás óránként tehát 2 fillér.

Kiválóan tartós, állandó fényerejű „Radium fény“ gáz izzótesteket, (harisnyákat) melyek a legolcsóbbak.

Jókarban tartását jutányos árban elfogad, csillárok s. t. ujjátisztítását, valamint minden e szakmába vágó javításokat, elvállal gyorsan és szakszerűen végez.

